

Ruokaketjuhanke 2 sikaosio

Ruokaketjuhankkeen sikaosiossa kehitetään hankesuunnitelman mukaisesti vastuullisen tuotannon mittareiden ja lääkkeiden käytön raportointia. Kansallisen laatu järjestelmän täydentämisessä sikojen hyvinvoinnilla ja hyvinvoinnin premium -tason selvityksissä on edetty keskusteluihin Sikavan jäsenyritysten lakimiesten kanssa. Näissä keskusteluissa on palattu Eviran antaman aiemman päätöksen perusteluihin, miksi Sikavan kansallinen laatu järjestelmä ei vuoden 2013 hakemuksen perusteella täyttänyt eläinten hyvinvoinnille asetettuja kriteerejä.

Vastuullisen tuotannon mittareiden tuloksia julkaistiin Sikavan 15-vuotisseminaarissa ja ETT:n jäsentiedotteessa 4/2018. Viimeisimmän raportointiajon tuloksia ei tätä kirjoitettaessa vielä ole tarkastettu jäsenyrityksissä. Lääkitysgraafien ja tilakohtaisten antibioottien käyttömäärien seurannan osalta on vielä päättämättä, millä mittarilla lääkkeiden käyttöä tullaan mittaamaan.

Tavoitteena hyvinvointikriteerit osaksi LaatuVastuu-merkkiä

Sikavan laatu järjestelmän ja kansallisen laatu järjestelmän lopputuote on teuraaksi myyty sika - sikalan ovelle asti. Kuljetuksista ja teurastuksesta vastaavat jäsenyritysten omat laatu järjestelmät. Kansallisen laatu järjestelmän hyväksymiskriteerinä on, että järjestelmän lopputuote (eli teurassika) on huomattavasti laadukkaampi mitä kaupallista hyödykettä koskevassa standardissa vaaditaan. Alkutuotannon osalta kyseinen kaupallinen hyödyke on sika, ei myyty sianliha. Kansallisen laatu järjestelmän hyväksymisperusteet on mainittu EU-asetuksessa, jota sovelletaan sellaisenaan kaikissa EU-jäsenmaissa. Kyseisessä asetuksessa ei kuitenkaan ole määritelty, mitä asetuksessa tarkoitetaan kaupallista hyödykettä koskevalla standardilla. EU-asetuksen kyseessä ollessa voisi ajatella, että sikojen suojelusta annettu direktiivi määrittelee sikojen pidolle asetettavat vähimmäisvaatimukset eri EU-maissa. Suomalainen sianlihantuotantoketju täyttää sikadirektiivin asettamat vaatimukset kirkkaasti, sillä jo kansallinen lainsäädäntö asettaa direktiiviä tiukemmat normit sian rakennetulle lähiympäristölle.

Aiemman hakemuksen perusteluissa sikojen hyvinvoinnin mittareina toimivat vastuullisen tuotannon raja-arvot emakoiden ja lihasikojen kuolleisuudelle, lihasikojen osaruhohylkäykset sekä emakoiden ja lihasikojen kokoruhohylkäykset. Sikavaan on tämän jälkeen ohjelmoitu sikojen hyvinvointia kuvaava hyvinvointi-

indeksi, jonka avulla sikojen hyvinvointia mitataan terveydenhuoltokäynneillä kerätystä eläinperäisistä mittareista Welfare Quality®-protokollan periaatteiden mukaisesti. Indeksien havaintojen perusteella tilat voidaan luokitella kolmeen eri tasoon, jotka havainnollistuvat liikennevalojen värein. Indeksien päättyessä vihreälle, tilan eläinten hyvinvointi on eläinperäisten mittareiden perusteella erinomaisella tasolla. Mikäli tilan eläimiä kuvaava hyvinvointi-indeksi päättyy puolivuositain tehtävässä ajossa punaiselle, saisi tila kehotuksen parantaa eläinten hyvinvointia, jotta indeksin arvo saadaan seuraavassa raportissa nousemaan vähintään keltaiselle. Mikäli indeksi päättyy kuitenkin uudelleen punaiselle seuraavassa raportissa, tulisi tilan laatia toimenpidesuunnitelma yhdessä sopimuseläinlääkärin ja teurastamon kanssa eläinten hyvinvoinnin parantamiseksi. Indeksien tuloksia arvioitaessa on huomioitava, että vaikka eläinperäisin mittarein ja olosuhdeindikaattorien perusteella eläinten hyvinvointi on tilalla keskimääräistä alhaisemmalla tasolla, voi tilalla eläinten hyvinvointia koskeva lainsäädäntö silti täytyä. Indeksia alentavien virhepisteiden lisäksi Sikavan hyvinvointi-indeksiin on käynnissä olevan ruokaketjuhankkeen avulla suunniteltu hyvinvoinnin premium -tasoa osoittavia lisäpisteitä, joilla tila voi myös ylittää indeksiarvon 100 %.

Kansallisen laatu järjestelmän täydentämiseksi sikojen hyvinvointikriteereillä laaditaan Ruokavirastolle uusi hakemus. Aiemmassa päätöksessä Evira on ehdottanut Sikavaan lisättäväksi mittareita eläinten hyvinvoinnin havainnoimiseksi ja niitähän on indeksin kautta saatu huomattava määrä. Sikavan näkemyksen mukaan sikojen hyvinvointia tulisi arvioida pidempinä ajanjaksoina kuin kertaluonteisina tarkastuksina, mutta vakaviin laiminlyönteihin tulisi puuttua välittömästi. Hankkeen puitteissa jatkamme selvitystyötä hyvinvointi-indeksin vaikutuksesta Sikavan luokitukseen.

Welfare Quality®-protokollasta hyvinvointi-indeksiksi

